

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

30 november 1998

ONTWERP VAN DECREET

houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999

VERSLAG

**namens de Commissie voor Financiën en Begroting
uitgebracht door de heer Peter Vanvelthoven
(Hoofdstuk X – Lease in – Lease out ; Hoofdstuk XI – Successierechten
en Hoofdstuk XIV – Inwerkingtreding)**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter :

Vaste leden :

de heren Leo Cannaerts, Johan De Roo, mevrouw Mia De Schamphelaere, de heren Peter Desmet, John Taylor ;

de heren André Denys, Stefaan Platteau, Mandus Verlinden ;

de heren Gilbert Bossuyt, Norbert De Batselier, Carlos Lisabeth ;

de heren Herman De Reuse, Christian Verougstraete ;

de heer Chris Vandenbroeke ;

de heer Jos Geysels.

Plaatsvervangers :

de heren Carl Decaluwé, Leo Delcroix, Paul Deprez, Paul Dumez, Johan Weyts ;

de heren Louis Bril, Leo Goovaerts, Didier Ramoudt ;

de heren André Kenzeler, René Swinnen, Peter Vanvelthoven ;

de heren Joris Van Hauthem, Frans Wymeersch ;

de heer Jean-Marie Bogaert ;

mevrouw Cecile Verwimp-Sillis.

Zie :

1214 (1998-1999)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nr. 2 : Verslag van het Rekenhof

– Nrs. 3 tot 10 : Amendementen

– Nr. 11 : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting

– Nr. 12 : Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Financiën en Begroting besprak op 12, 23 en 24 november 1998 het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999.

De bespreking had meer bepaald betrekking op de hoofdstukken X – Lease in – Lease out (artikel 46), XI – Successierechten (artikel 47) en XIV – Inwerkingtreding (artikel 55).

I. VOORAFGAANDE OPMERKINGEN

De heer Jos Geysels vraagt waarom de Vlaamse regering uit het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999 een aantal artikelen heeft geschrapt ?

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer antwoordt dat de opmerkingen van de Raad van State van die aard waren dat een grondige herwerking van de bepalingen noodzakelijk was. Zulke herwerking was onmogelijk binnen een termijn van twee à drie dagen. Inmiddels zijn deze artikelen opnieuw goedgekeurd door de Vlaamse regering en voorgelegd aan de Raad van State. Deze artikelen zullen dan als amendementen van de Vlaamse regering bij het programmadecreet worden ingediend.

II. HOOFDSTUK X : LEASE IN-LEASE OUT

II.1. ALGEMENE BESPREKING

Inleiding door mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid

De minister licht toe dat in artikel 46 van het voorliggende decreet enkel die bepalingen zijn opgenomen die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de middelen- en uitgavenbegroting. In het voorontwerp van verzameldecreet dat momenteel aan de Raad van State wordt voorgelegd zijn ook bepalingen opgenomen die verband houden met de in dit artikel opgenomen bepalingen.

– Artikel 46, eerste lid

De minister stipt aan dat de LILO transactie voor het Graaf de Ferrarisgebouw succesvol kon worden afgesloten. De opbrengst voor de Vlaamse

begroting bedraagt zo een 340 miljoen frank. Aan deze LILO-transactie is de eigendomsoverdracht van het Graaf de Ferraris-gebouw aan voorafgegaan. Deze eigendomsoverdracht ging gepaard met een betaling vanuit een thesaurierekening (de eigendomsoverdracht werd 100 miljoen lager afgesloten dan de oorspronkelijke vraagprijs). Hiervoor werd toelating verleend door de decreetgever in artikel 12 van het decreet van 7 juli 1998 houdende diverse bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1998. In de tweede paragraaf was voorzien dat deze thesaurieverrichting diende aangezuiverd te worden met een nieuwe lening met dezelfde looptijd als de oorspronkelijke huurovereenkomst. De huidige thesaurietoestand van de Vlaamse Gemeenschap is echter positief. Derhalve wordt de Vlaamse regering geadviseerd om geen bijkomende lening op te nemen maar dit bedrag uit de kasoverschotten te financieren.

– Artikel 46, tweede lid

In het tweede lid wordt de machtiging gevraagd om het Boudewijngebouw aan te kopen. In tegenstelling tot het Graaf de Ferrarisgebouw en het Hendrik Consciencegebouw heeft de Vlaamse Gemeenschap inzake het Boudewijngebouw enkel een huurovereenkomst. Na 24 jaar is de huurovereenkomst afgelopen zonder dat de Vlaamse Gemeenschap nog enig recht op dit gebouw kan laten gelden. Het is derhalve opportuun om na te gaan of dit gebouw door de Vlaamse Gemeenschap niet kan worden verworven. Indien hierover een overeenkomst zou kunnen worden gesloten, zal de financiering op een gelijke wijze gebeuren als voor het Graaf de Ferrarisgebouw en het Hendrik Consciencegebouw.

Opmerkingen van het Rekenhof toegelicht door mevrouw Christine Vandekerckhove, eerste auditor-revisor

– Artikel 46, eerste lid

Deze bepaling heft de verplichting op het negatief saldo ten belope van 4.741.124.177 frank van een orderekening aan te zuiveren via het aangaan van een lening. Dit debetsaldo was ontstaan na de betaling van de aankoopssom van het Ferrarisgebouw. Uit de memorie van toelichting kan worden afgeleid dat de opheffing van deze verplichting wenselijk is wegens een kasoverschot. Het verdient aanbeveling de orderekening door middel van een tweede aanpassingsblad 1998 aan te zuiveren, eerder dan via een kredietherschikking. Het Vlaams Parlement wordt aldus geïnformeerd over de

financiële implicaties van de goedkeuring van het opheffen van artikel 12, § 2, van het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1998.

– Artikel 46, 2de lid

Het Rekenhof stelt vast dat overwogen wordt het Boudewijngebouw aan te kopen, na de gerealiseerde aankoop en succesvolle lease in – lease outoperatie (LILO) voor het Graaf de Ferraris gebouw en de geplande aankoop en LILO-transactie voor het Conscience gebouw, waarvoor in de aangepaste begroting 1998 decretale machtiging werd verleend. Deze aankoop zou ook via een thesaurieverrichting worden betaald. Deze werkwijze houdt een afwijking in van de begrotingsregels bepaald in de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit. Bovendien wordt het Vlaams Parlement op die manier niet geïnformeerd over de bedragen die met de transactie zijn gemoeid.

Voor de aankoop van het Boudewijngebouw in 1999 dienen de nodige kredieten te worden voorzien op de algemene uitgavenbegroting.

Indien de Vlaamse regering de intentie zou hebben na de aankoop van het Boudewijngebouw een LILO-transactie of een andere bijzondere financiële transactie door te voeren, is een expliciete decretale machtiging vereist. De bepalingen van artikel 46, 2de lid, volstaan niet als decretale machtiging ter zake.

Antwoord van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid

– Artikel 46, eerste lid

Oorspronkelijk was het de bedoeling om de betaling voor de aankoop van het Graaf de Ferrarisgebouw via een thesaurierekening met een nieuwe lening aan te zuiveren. Deze decretale verplichting was opgenomen om aan te tonen dat er geen verschil bestond tussen de oude en de nieuwe situatie. Gelet op de kasoverschotten zou het van een slecht financieel beleid getuigen om nu bijkomende schuld op te nemen. Daarom wordt het parlement verzocht deze decretale verplichting op te heffen. De minister heeft haar administratie gevraagd de meest aangewezen manier uit te werken om deze thesaurierekening aan te vullen. In elk geval zal de minister het Vlaams Parlement en het Rekenhof hierover inlichten.

– Artikel 46, tweede lid

Wat de aankoop van het Boudewijngebouw betreft, deelt de minister mee dat er tot op heden zelfs nog geen enkel contact bestaat met eigenaars. Het huidige contract is namelijk niet gunstig voor de Vlaamse Gemeenschap : een huur voor een periode van 27 jaar zonder eigendomsoverdracht. Daarom wordt de mogelijkheid gevraagd te onderzoeken of de positie van de Vlaamse Gemeenschap kan verbeterd worden. Uiteraard zal nooit een overeenkomst afgesloten worden die slechter zou zijn dan de huidige toestand. Het Rekenhof en Het Vlaams Parlement krijgen uiteraard inzage in alle documenten.

Op vraag van de heer Jos Geysels antwoordt de afvaardiging van het Rekenhof dat zij geen bemerkingen heeft bij het antwoord van mevrouw de minister.

II.B. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMING

Artikel 46 en hoofdstuk X – Lease in-Lease out worden aangenomen met 8 stemmen bij 7 onthoudingen

III. HOOFDSTUK XI : SUCCESSIERECHTEN

ALGEMENE BESPREKING

Inleiding door mevrouw de minister

In het decreet van 20 december 1996 werd bepaald dat familiale ondernemingen en vennootschappen onder bepaalde voorwaarden van een verlaagd tarief van de successierechten konden genieten. In de memorie van toelichting van voornoemd decreet werd aangekondigd dat tot een verdere verlaging van de tarieven zou worden overgegaan indien de hervorming tot een verhoging van de fiscale opbrengsten zou leiden. Niettemin is het nuttig om na te gaan of na anderhalf jaar werking of sommige procedures en modaliteiten met betrekking tot het verlaagd tarief voor de familiale ondernemingen geen essentiële bijdrage leveren tot de vooropgestelde doelstelling : behoud of creatie van tewerkstelling. Deze procedures of modaliteiten kunnen dan vereenvoudigd of aangepast worden.

Een *eerste* wijziging die wordt voorgesteld betreft de duur van de participatievoorwaarde. Op dit ogenblik bedraagt die vijf jaar, terwijl de algemene “verdachte periode” in het Wetboek der Successierechten slechts drie jaar bedraagt. Ook de tewerkstellingsvoorwaarde dient slechts in de drie jaar voor het overlijden vervuld te zijn. Er wordt daarom voorgesteld om deze termijn tot drie jaar terug te brengen.

Een *tweede* wijziging betreft de participatievoorwaarde bij de zogenaamde “tweede generatie” : vastgesteld wordt dat de huidige regels in bepaalde situaties leidt tot ongewenste onrechtvaardigheden. Het is de bedoeling om familiale ondernemingen, gesticht door één of twee personen, te laten vererven tegen het 3 %-tarief, niet alleen bij het overlijden van hun erfgenamen, op voorwaarde dat de onderneming familiaal blijft, d.w.z. in handen blijft van de naaste verwanten.

Een *derde* wijziging bestaat erin grotere rechtszekerheid te scheppen bij de reorganisatie van vennootschappen : fusies, splitsingen maar ook inbreng van vennootschappen in holdings en dergelijke meer. In de memorie van toelichting van het decreet van 20 december 1996 was daartoe vermeld :

“Het is onmogelijk om alle situaties te voorzien ; bij fusies of reorganisaties zal de neutraliteit van de verrichting ook voor de toepassing van deze maatschappelijke regel aanvaard worden. Meer in het algemeen dient de holdingstructuur zoveel mogelijk neutraal te zijn, met andere woorden noch voordeliger, noch nadeliger dan de rechtstreekse exploitatie.”.

Voor de rechtsgelijkheid is het evenwel aangewezen de regel van de neutraliteit in de wettekst op te nemen. Daarom wordt een bepaling voorgesteld dat indien de situaties vóór en na de reorganisatie beide aanleiding zouden geven tot vererving tegen het verlaagd tarief, de verlaging van het tarief behouden blijft. Indien de situatie verschillend is, dient de minst gunstige situatie te worden genomen.

Een *vierde* wijziging betreft de onduidelijkheid die kan ontstaan wanneer verschillende overlijdens elkaar vlug opvolgen. Er wordt immers als voorwaarde gesteld dat de overledene gedurende minstens vijf (voortaan drie) jaren aandeelhouder geweest moet zijn. Daarom wordt voorgesteld dat, bij vererving of schenking aan de vermoedelijke erfgenaam, de termijnen waarin de rechtsvoorgan-

ger en rechtsopvolger(s) aandeelhouder geweest zijn, samen te tellen.

Een *vijfde* wijziging betreft de vereenvoudiging van de bewijslast voor wat de tewerkstellingsvoorwaarde aangaat. Op dit ogenblik is voorgeschreven dat, na het overlijden, de tewerkstellingsvoorwaarde jaarlijks moet bewezen worden. Dit is een vrij zware last, zowel voor de erfgenamen als voor de administratie. Bovendien kan het gebeuren dat een onderneming een tijdelijke crisis doormaakt, onder meer tengevolge van het overlijden van de stichter, waardoor de tewerkstelling gedurende enkele maanden of jaren daalt, maar daarna opnieuw stijgt, misschien zelfs tot boven het niveau bij het overlijden.

Zonder daarom de aanmoediging tot behoud van tewerkstelling te verlaten – het was de essentiële doelstelling van het decreet van 20 december 1996 – wordt daarom voorgesteld om de tewerkstelling niet langer in strikte zin per jaar te beoordelen, maar om gebruik te maken van een voortschrijdende gemiddelde dat per eind van elk jaar over een periode van vijf jaar, en als uitgangspunt genomen wordt, in vergelijking met de tewerkstelling voor het overlijden. Er wordt voorgesteld om zolang het voortschrijdende gemiddelde niet daalt onder de 50 % van de tewerkstelling bij overlijden er (nog) geen rechten verschuldigd worden. Niettemin dient in de eindsituatie na vijf jaar evenveel tewerkstelling worden geboden als op het ogenblik, van de successie. Zoniet is er een terug name van de vrijstelling in de mate dat deze tewerkstelling daalde. Voor de uitgewerkte voorbeelden wordt verwezen naar de algemene toelichting.

Een *zesde* wijziging betreft de vennootschappen met sociaal oogmerk. De wet van 13 april 1995 tot wijziging van de wetten op de handelsvennootschappen, gecoördineerd op 30 november 1935, heeft met artikel 61 deze vennootschappen met sociaal oogmerk ingesteld. Er wordt voorgesteld de vennoten van deze vennootschappen ook te laten genieten van het voordelig tarief en dit zonder de participatievoorwaarde (minimum 50 % van het kapitaal in handen van de familie) die geldt voor de familiale ondernemingen en vennootschappen. Gehoopt wordt dat deze vorm van vennootschappen actief kunnen bijdragen tot bijkomende tewerkstellingscreatie. Door deze vennootschappen ook het verlaagd tarief voor de successierechten te geven kunnen bepaalde obstakels voor de verdere ontplooiing van deze vennootschappen zoals de inbreng in kapitaal die verdwijnt bij vererving via positieve fiscale prikkels worden vermeden.

De minister wijst er tevens op dat de sociale partners unaniem een positief advies hebben uitgebracht over de wijzigingen die hier worden voorgesteld.

Tussenkomst van de heer Leo Cannaerts

De heer Leo Cannaerts stelt tot zijn genoegen vast dat de Vlaamse regering diverse tegemoetkomingen in dit verband doet aan de KMO's. Vele tegemoetkomingen betreffen opmerkingen die reeds werden geformuleerd bij de totstandkoming van deze regelgeving. Positief vindt de heer Leo Cannaerts het terugbrengen van de participatietermijn tot 36 maanden in plaats van 60 maanden. Dit heeft ook positieve gevolgen van een net opgericht bedrijf want ook de bedrijfsleider van een net opgericht bedrijf kan vroegtijdig overlijden. Een tweede belangrijke wijziging noteert deze spreker bij de versoepeling van tewerkstellingsvoorwaarde. De voorgestelde wijziging vertaalt beter de doelstellingen van de toenmalige decreetgever.

Tussenkomst van de heer Peter Vanvelthoven

De essentie van de hervorming inzake de successierechten voor familiale bedrijven bestond erin dat het betalen van successierechten door de eigenaars van familiale bedrijven geen weerslag meer mocht hebben op de toekomst en de tewerkstelling in deze bedrijven. De aanpassingen die nu worden voorgesteld, zullen het van kracht zijnde systeem iets minder rigide maken maar brengen volgens deze spreker geen belangrijke wijzigingen aan het bestaande systeem aan.

De heer Peter Vanvelthoven heeft toch enkele vragen tot verduidelijking :

1. Momenteel is het zo dat de tewerkstellingsvoorwaarde jaarlijks moet worden bewezen. Nu wordt in de algemene toelichting bij het programmadecreet gesteld dat de tewerkstellingsvoorwaarden na een periode van 5 jaar moet worden bewezen. Uit lezing van het artikel 47, 5de lid, meent de spreker echter af te leiden dat de tewerkstellingsverplichting (voortschrijdend gemiddelde) toch nog steeds elk jaar moet worden bewezen. Staat deze vaststelling niet haaks op de algemene toelichting bij dit artikel ?

De minister antwoordt ontkennend.

2. Blijft de huidige vierde alinea van artikel 60bis, § 5 van het Wetboek der Successierechten behouden of niet ?

De minister antwoordt bevestigend.

De spreker heeft het gevoel dat indien de vierde alinea behouden blijft, tweemaal dezelfde tekst wordt ingeschreven.

De minister antwoordt hierop ontkennend. Het huidige artikel blijft de algemene regel. De nieuwe paragraaf werd geredigeerd als een afwijking op de algemene regel. Dit wil zeggen dat de nieuwe paragraaf slechts geldt zolang de tewerkstelling niet daalt onder de grens van 50 % (voortschrijdend gemiddelde van de tewerkstelling) of wanneer de periode van vijf jaar verstreken is. Bijvoorbeeld indien men in het vierde jaar daalt tot 40 % van de tewerkstelling op het moment van overlijden, dan is de bedoelde paragraaf volledig van kracht. De toetsing gebeurt na 5 jaar. Dit houdt in dat betrokken belastingplichtige in die periode van 5 jaar geen documenten moet voorleggen. Het staat hem echter vrij dit wel te doen. Een reden hiertoe zou het vermijden van nalatigheidsintresten zijn.

3. De SERV heeft in haar advies een bemerking geformuleerd bij de tewerkstellingsvoorwaarde : "... Specifiek wat de tewerkstellingsvoorwaarde betreft merkt de Raad evenwel op dat deze reeds vervuld is wanneer op de laatste dag van het vijfde jaar het tewerkstellingsniveau is hersteld. Om oneigenlijk gebruikte vermijden stelt de Raad voor dat het aantal tewerkgestelde personeelsleden in het vijfde jaar wordt berekend als de gemiddelde personeelssterkte gedurende het hele jaar...."

In de algemene toelichting stelt de Vlaamse regering dat niet werd ingegaan op de suggestie van de SERV omdat enerzijds met voltijdse eenheden wordt gewerkt en anderzijds het economisch weinig waarschijnlijk is dat enkel om de vermindering van de successierechten te behouden plotseling op het einde van de 5 jarige periode een groot aantal personen zouden worden aangeworven om ze kort nadien terug te ontslaan.

De heer Peter Vanvelthoven acht dit wel mogelijk bij kleine bedrijven met 5 à 10 werknemers. De repercussie bij de kleinere bedrijven is ook veel groter dan bij de grote bedrijven. Men moet er oog voor hebben dat sommige kleine KMO's in de verleiding zouden kunnen komen louter voor het behoud van een fiscaal voordeel mensen voor zeer korte tijd in dienst te nemen.

De minister antwoordt dat dit gevaar zich echter niet zal voor doen omdat het tewerkstellingsniveau wordt berekend aan de hand van de aangiften die de werkgever moet afleveren voor de RSZ. Hierbij worden gedeelten van arbeidsplaatsen verwaarloosd : enkel volle eenheden worden in aanrekening genomen. Om in aanmerking te komen voor het tewerkstellingsniveau moet een werknemer gedurende minimaal 1 kwartaal voltijds zijn tewerkgesteld.

III.2. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

1. Artikel 47 wordt aangenomen met 8 stemmen bij 7 onthoudingen.
2. Door de heren Leonard Quintelier, Dirk Van Mechelen, Bruno Tobback en Georges Beerden worden in de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud amendementen ingediend bij het hoofdstuk 11 : Successierechten van het programmadecreet. Door de voorzitter van de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud, de heer Dirk Van Mechelen, zijn deze amendementen op het Wetboek der Successierechten bij brief van 20 november doorverwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting omdat de behandeling van het hoofdstuk XI : Successierechten van het programmadecreet aan de Commissie voor Financiën en Begroting werd toegewezen.

Volgens de brief van de voorzitter van de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud kunnen de amendementen van de heren Leonard Quintelier, Dirk Van Mechelen, Bruno Tobback en Georges Beerden op de steun rekenen van alle aanwezige leden van de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud op de commissievergadering van 20 november 1998.

De heer Leonard Quintelier wijst erop dat de basis van dit initiatief werd gelegd door de aanneming door het Vlaams Parlement van de resolutie betreffende de instelling van een certificaat voor duurzaam bosbeheer in het kader van het invoeren van een ecolabel voor hout. (*Parl. St. VI. Parl. 1997-98, nr. 913/1*) :

Hierna volgen de amendementen (*Parl. St. VI. Parl. 1998-99, nr. 1214/6*) :

Artikel 47bis (nieuw)

Een nieuw artikel 47bis invoegen, dat luidt als volgt :

"Artikel 47bis

Voor wat het Vlaamse Gewest betreft wordt in het Wetboek van successierechten in artikel 55ter toegevoegd wat volgt :

" § 1. Van de rechten van successie en van overgang worden vrijgesteld, de bossen, overeenkomstig de bepalingen van artikel 3 van het bosdecreet van 13 juni 1990. De vrijstelling geldt zowel voor de gronden als voor de opstandwaarde.

§ 2. Om van de in § 1 vermelde vrijstelling te kunnen genieten dienen de in hogervermelde paragraaf bedoelde onroerende goederen aan volgende voorwaarden te voldoen :

1° er is voor het betrokken bos een door het Bosbeheer goedgekeurd beheersplan overeenkomstig de bepalingen van het bosdecreet van 13 juni 1990 en het besluit van de Vlaamse regering van 4 december 1991 betreffende het vaststellen van de beheersplannen van de bossen ;

2° dit beheersplan voldoet aan de door de Vlaamse regering vast te stellen criteria van duurzaam bosbeheer ;

3° de wegen in het bos die aansluiten op een bestaand wandelwegennet zijn opengesteld ;

4° gedurende een periode van 30 jaar na de verkrijging van de vrijstelling

– blijven de bedoelde onroerende goederen bezet met bos, overeenkomstig de bepalingen van artikel 3 van het bosdecreet van 13 juni 1990 ;

– is voldaan aan de voorwaarden vermeld in 1° tot en met 3° ;

– moet het effectief gevoerde beheer overeenstemmen met :

– het goedgekeurde beheersplan, behoudens toestemming van het Bosbeheer voor eventuele afwijkingen ;

- met de hoger vermelde principes van duurzaam bosbeheer.

§ 3. De verplichtingen vermeld in § 2 binden de opeenvolgende eigenaars en zullen door de notaris in alle aktes van overdracht van de betrokken onroerende goederen vermeld worden.

§ 4. Wanneer aan de voorwaarden vermeld in § 2 niet voldaan is, zijn de aanvullende rechten verschuldigd door degene die eigenaar is van de betrokken onroerende goederen op het ogenblik dat de niet-naleving van de voorwaarden in een proces-verbaal door het Bosbeheer wordt vastgesteld.

Deze aanvullende rechten worden evenredig verminderd rekening houdende met het aantal verlopen jaren tussen de datum van verkrijging van de vrijstelling en de datum van de vaststelling door het Bosbeheer in een proces-verbaal van de niet-naleving van hogervermelde voorwaarden.

§ 5. De vrijstelling wordt aangevraagd bij de aangifte van de nalatenschap.

§ 6. Overgangsbepalingen :

Zolang de Vlaamse regering geen criteria voor duurzaam beheer heeft vastgesteld, zoals bepaald in § 2, 2°, vormen de overige voorwaarden in § 2 een voldoende voorwaarde voor de vrijstelling van de successierechten. Binnen een termijn van 6 maanden na de inwerkingtreding van het besluit van de Vlaamse regering houdende vaststelling van de criteria van duurzaam bosbeheer, moeten de beheersplannen voor de bossen die in toepassing van artikel 55ter van het Wetboek der successierechten vrijstelling van successie en van overgang hebben gekregen, voldoen aan de criteria van duurzaam bosbeheer. Wanneer aan deze voorwaarde niet wordt voldaan binnen de voorgestelde termijn, zijn de aanvullende rechten, zoals bepaald in § 4, verschuldigd. ". "

Artikel 47ter (nieuw)

Een nieuw artikel 47ter invoegen, dat luidt als volgt :

"Artikel 47ter

Voor wat het Vlaamse Gewest betreft, wordt in artikel 137 van het Wetboek der successierechten een nieuw 4°bis ingevoegd, luidend als volgt :

"4°bis van de aanvullende rechten en interesten verschuldigd in geval van niet-naleving van de voorwaarden vermeld in artikel 55ter, § 2, na vijf jaar te rekenen van de dag van de vaststelling van de niet-naleving door het Bosbeheer in een proces-verbaal. ". "

De heer Leonard Quintelier stelt dat in de Vlaamse bossen de rentabiliteit van de bosbouw uiterst gering is. Vooral een duurzaam bosbeheer is veelal verlieslatend. Onder meer de bestaande heffing van de erfenisrechten op bossen beïnvloeden de bedrijfsresultaten van private bosbezitters. Bijgevolg worden vaak onverantwoorde kappingen uitgevoerd, of zelfs delen van het bos verkocht, om de erfenisrechten te betalen. Dit komt de bosstabiliteit niet ten goede en bevordert de verdere versnippering van het bosareaal.

Om hieraan te verhelpen dient het bestaande stelsel van successierechten te worden aangepast. Daarbij wordt uitgegaan van volgende algemene overwegingen :

- Het bos levert doorheen zijn verschillende functies een maatschappelijke meerwaarde. Op die basis is een vrijstelling van successierechten op het bosareaal verantwoord. Hierbij kan een beheer dat gericht is op de ontwikkeling van een duurzaam bos, gebruikelijk aangeduid als "duurzaam bosbeheer", als voorwaarde gelden, afhankelijk van de criteria die worden opgesteld om de "duurzaamheid" te meten.
- Door de hoge voorwaarden in Vlaanderen is een vrijstelling van het bosbestand alleen, voor Vlaanderen onvoldoende. Daarom is het meer aangewezen de volledige vrijstelling te voorzien van de betreffende onroerende goederen, dit wil zeggen zowel grond als bosbestand.
- De successierechten vormen een oneigenlijke Gewestbelasting, waarmee bedoeld wordt : belastingen die door de federale overheid worden geheven en aan de Gewesten worden door gestort.
- De bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten (Belgisch Staatsblad 16 januari 1989) heeft bepaald dat de federale overheid de heffingsgrondslag en de vrijstellingen voor hun gebied regelen (artikel 4, § 2).
- Het Vlaamse Gewest maakte van haar bevoegdheden onder meer gebruik om de tarieven, vrijstellingen en verminderingen in de successie-

rechten te wijzigen bij artikel 14 e.v. van het decreet van 20 december 1996 (Belgisch Staatsblad 31 december 1996, derde uitgave, err. Belgisch Staatsblad 11 februari 1997).

De voorliggende tekst maakt gebruik van de bevoegdheden van de Gewesten om vrijstellingen vast te stellen, zoals hierboven beschreven. Alle bossen worden vrijgesteld van successierechten, zowel op de grondwaarde als op de opstandwaarde, wanneer voldaan wordt aan nader te bepalen principes van duurzaam bosbeheer en indien de percelen nog dertig jaar bebost blijven.

Voor de omschrijving van wat als "bos" moet worden verstaan wordt daarbij uitdrukkelijk verwezen naar artikel 3 van het bosdecreet, wat de eenvoudigheid van de wetgeving bevordert.

Aan de toegekende vrijstelling worden vier voorwaarden gekoppeld :

- voor het boseigendom moet een goedgekeurd beheersplan van kracht zijn. De verplichting een beheersplan op te stellen voor alle bossen groter dan vijf hectare werd reeds ingevoerd in 1990. Met deze bepaling wordt voor bossen groter dan vijf hectare een bestaande verplichting bevestigd. Voor kleinere bossen wordt hier een nieuwe verplichting opgelegd, indien de eigenaars in aanmerking willen komen voor een vrijstelling van successierechten.
- de "door de Vlaamse regering vast te stellen principes van duurzaam bosbeheer" vormen een essentieel onderdeel van het voorliggende ontwerp. Het is bijzonder belangrijk dat de principes die daartoe ontwikkeld worden, gebaseerd zijn op wetenschappelijk onderbouwde doelstellingen, evenwichtig zijn opgebouwd, maatschappelijk afgewogen en voldoende eenduidig.
- in bossen die van successierechten zijn vrijgesteld, kunnen de eigenaars niet zonder meer de bostoegankelijkheid beperken. Het gebruik van doorgaande wandelroutes dient gegarandeerd te blijven.
- het bos moet gedurende 30 jaar als bos behouden blijven.

Het opnemen van de verplichtingen in eventuele aktes geeft voldoende garantie dat het bos dat wordt vrijgesteld van successierechten, ook aan alle voorwaarden voldoet gedurende minstens dertig jaar.

Indien de erfopvolgers of de opeenvolgende eigenaars deze verplichtingen niet nakomen, worden zij verplicht toch de aanvullende rechten te betalen, zij het dat deze evenredig (dit is jaarlijks met 1/30) worden verminderd.

Er wordt tevens een subamendement voorgesteld door de heren Bruno Tobback en Leonard Quintelier op het in door de heren Leonard Quintelier, Dirk Van Mechelen, Bruno Tobback en Georges Beerden voorgestelde amendement omdat de in § 6 van artikel 47bis ingevoerde criteria voor duurzaam bosbeheer nog niet zijn vastgesteld door de Vlaamse regering. Zolang de Vlaamse regering deze criteria niet heeft vastgesteld, geldt de vrijstelling van successierechten niet :

Artikel 47bis (nieuw)

In de voorgestelde tekst van artikel 47bis, § 6 vervangen door wat volgt :

"§ 6. Overgangsbepalingen :

De mogelijkheid van vrijstelling treedt in werking vanaf de publikatie van het besluit van de Vlaamse regering houdende vaststelling van de criteria voor duurzaam bosbeheer, zoals bedoeld in § 2, 2°. "

De overgangsbepalingen maken het mogelijk reeds snel na het inwerkingtreden van dit decreet de vrijstellingen ook daadwerkelijk toe te kennen, en zo reeds een positief signaal te geven aan de privé-boseigenaars in Vlaanderen, in afwachting van een besluit van de regering.

De heer Leonard Quintelier verwijst tevens naar de regelingen die de ons omringende landen kennen om hun bosareaal te beschermen : in Duitsland en in Frankrijk bestaat een regeling voor de vermindering van successierechten voor het bosareaal en in Nederland bestaat een vrijstelling van successierechten.

Reacties van de leden

De heer Herman De Reuse vindt dat men een gevaarlijke deur opent wanneer men in het Wetboek der Successierechten vrijstellingen – onder bepaalde wel omschreven voorwaarden – voor een deel van het patrimonium gaat inschrijven. De heer Herman De Reuse vindt het een gevaarlijke evolutie dat een deel van de vermogens vrijgesteld zouden worden van de successierechten.

Bovendien zijn er andere delen van het patrimonium die met gelijkaardige argumentatie (maatschappelijk belang) perfect in aanmerking komen voor een vrijstelling. De spreker denkt daarbij onder meer aan de monumenten die in privé-handen zijn. Indien men de weg van de indieners opgaat, dient de vraag gesteld waarom dan eerst geen inventaris is opgesteld van delen van ons patrimonium die in aanmerking komen voor vrijstelling van de successierechten. De spreker vindt de voorliggende amendementen geen goed decreetgevend werk wegens te fragmentair en te gevaarlijk voor de belastbare grondslag.

De heer Herman De Reuse wijst er tevens op dat wanneer het desbetreffende goed inmiddels is verkocht, de voorgestelde regeling ook moet gelden voor de nieuwe eigenaars. Zo staat het in de toelichting bij het amendement.

De heer Leonard Quintelier geeft enkele cijfers. Momenteel zijn er 20.000 hectare bos die onder een goedgekeurd beheersplan vallen en die regelmatig door de beambten van de administratie van Bos en Groen worden gecontroleerd. Het effect op de ontvangsten uit de successierechten zou volgens deze bespreker nauwelijks 17,6 miljoen frank bedragen.

De heer Leo Cannaerts staat positief tegenover dit initiatief maar wenst toch te wijzen op de gevaren die deze amendementen uit de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud in zich dragen. De spreker waarschuwt ervoor dat de eenvoud van de fiscale regelgeving onder druk komt. Daarnaast zou de vrijstelling niet gelden voor particulieren die hun bosareaal in een patrimoniumvennootschap hebben ondergebracht.

Een andere opmerking betreft het feit dat dit patrimonium wel onderworpen zou blijven aan de registratierechten. Dit verhoogt niet de transparantie van de regelgeving. Maar het grootste probleem ziet de heer Leo Cannaerts in de controle en de toepasbaarheid van deze regelgeving. Deze spreker heeft zijn twijfels over de toepasbaarheid wanneer bijvoorbeeld zou blijken dat na 29 jaar zou moeten worden teruggekomen op een eerder gegeven vrijstelling. Net zoals de heer Herman De Reuse ziet ook hij – bij het toekennen van een vrijstelling van het bosareaal -druk ontstaan om voor het beleidsdomein monumenten eveneens een vrijstelling toe te kennen.

De heer Leo Cannaerts heeft verder vragen bij de economische waarde van een goed dat moet vererfd worden. Hij vergelijkt daarbij de waardering

van ecologische goederen met kunst. Wat is de waarde van een bos dat aan een aantal voorwaarden moet voldoen (beheersplan, openstelling voor het publiek) ? Heeft dat nog een waarde ? Deze problematiek van de economische waardering van goederen in een nalatenschap is een problematiek waarover de federale wetgever zich moet buigen. De spreker maakt daarbij een vergelijking met vervuilde industriegronden waarvan de saneringskost ervoor zorgt dat de economische waarde van deze percelen negatief is. Misschien is het daarom beter dat de eigenaars hun bosareaal onderbrengen in een vzw of een stichting. Dan hoeven er geen successierechten worden te betaald en is enkel een patrimoniumbelasting eisbaar.

Daarom het pleidooi van deze spreker om een globale visie te ontwikkelen.

De heer André Denys zegt zeer positief te staan tegenover deze amendementen die mee ondertekend zijn door de heer Dirk Van Mechelen. De argumentatie van de heer Leo Cannaerts wat de controleerbaarheid en de toepasbaarheid aangaat, vindt weinig genade in de ogen van de heer André Denys.

Mevrouw Wivina Demeester-Demeyer vindt het een sympathiek voorstel om wat te doen aan de bescherming van ons bosareaal.

Wanneer men echter de fiscaliteit als beleidsinstrument wilt aanwenden, moet men ook over de volle bevoegdheid beschikken om het als beleidsinstrument te kunnen gebruiken. De belastbare grondslag (de “assiette”) van de successierechten kan vooralsnog door de Vlaamse decreetgever niet gewijzigd worden.

Wanneer de Vlaamse decreetgever ooit over een grotere fiscale autonomie zal beschikken dan moet vooraf de vraag beantwoord worden of de Vlaamse decreetgever het bos- en monumentenbeleid via de fiscale weg moet stimuleren of of er andere instrumenten (via betoelaging) moeten worden ingezet ?

Een bijkomend probleem bij het aanwenden van het beleidsinstrument fiscaliteit is dat een maatregel soms onbedoelde bijeffecten heeft voor andere bestuursniveau's. De minister denkt daarbij aan de hervorming van het luik materieel en outillage bij de onroerende voorheffing (OV) en de impact ervan op de ontvangsten inzake OV van de gemeenten.

Voor sectoren als monumentenzorg, natuurbehoud en dergelijke is het bijzonder moeilijk de fiscale

maatregelen zo te ontwerpen dat ze voldoende rechtvaardig, selectief en eenvoudig zijn. In zulke gevallen lijkt het verstandiger te opteren voor een subsidiëringsbeleid. De minister vreest immers dat bepaalde bemiddelde boseigenaren wel de mogelijkheden zullen hebben hier profijt uit te halen maar dat kleinere boseigenaren dat niet zullen kunnen.

De voorgestelde amendementen zijn ook in dit bedje ziek. De voorgestelde maatregelen zijn bovendien zeer moeilijk uitvoerbaar en controleerbaar. De minister geeft daarbij het voorbeeld van een stuk bos van 5 hectare dat na enkele jaren door vererving bij verschillende eigenaars terecht komt. De huidige Vlaamse fiscale administratie is er niet op uitgerust zo iets dertig jaar lang te controleren. De minister wenst ook niet blind te zijn voor een domino-effect naar andere sectoren toe.

De minister vreest verder dat de controle meer zal kosten dan het maatschappelijke voordeel van dit voorstel. Een bijkomend probleem ziet de minister in de amendementtekst die de Vlaamse regering de criteria laat opstellen van een duurzaam bosbeheer. De Vlaamse regering wordt de mogelijkheid geboden de uitvoering ervan op de lange baan te schuiven.

Daarom pleit de minister voor het gebruik van een ander beleidsinstrument om deze nobele doelstellingen te realiseren. De minister pleit voor een aankoopbeleid door de overheid maar dan wel op zulke wijze dat de prijs van bospercelen niet wordt opgedreven.

De minister engageert zich om nog tijdens deze legislatuur een vergelijkende studie te maken over de aanpak ter zake in de ons omringende landen. Dit om na te gaan welke beleidsinstrumenten men daar aanwendt om zijn bosareaal in stand te houden. In deze studie zou ook kunnen worden onderzocht wat de Vlaamse decreetgever meer zou kunnen doen voor het duurzame bosbeheer in een scenario waarbij de Vlaamse decreetgever over een beduidend groter fiscale autonomie beschikt.

De heer André Denys is van mening dat een technisch argument wordt gebruikt om ideologisch weerwerk te bieden aan deze amendementen. De minister heeft de oncontroleerbaarheid van het voorstel ingeroepen als argument om te stellen dat het technisch niet uitvoerbaar zou zijn. Dat lijkt de spreker ongeloofwaardig wanneer de Vlaamse regering anderzijds aankondigt dat het mestactieplan perceelsgewijs zal worden opgevolgd.

Het alternatief van de minister is een collectivisering van het Vlaamse bosareaal dat nog in private handen is. Dat is een ideologische keuze van de minister. De spreker verwondert zich over de keuze van de subsidies boven fiscale stimuli met als argument dat betoelaging een rechtvaardiger beleid garandeert. De ervaring leert dat meestal het omgekeerde het geval is.

De heer Jos Geysels kan het voor driekwart eens zijn met de argumenten geformuleerd door de minister. De spreker verwondert zich over de vele positieve geluiden die bespreking van dit voorstel over duurzaam bosbeleid heeft veroorzaakt. Men zou nog gaan geloven dat een inhaaloperatie inzake bosareaal in Vlaanderen echt bespreekbaar wordt. Misschien is het voorstel goed voor het bosbestand in Vlaanderen maar deze spreker deelt de mening van de minister wanneer zij het voorliggende voorstel misschien fiscaal onrechtvaardig en zeker oncontroleerbaar acht.

De heer Jos Geysels is het niet eens met de stelling van de minister dat de overheid bij de uitstippeling van haar beleid steeds moet kiezen tussen fiscale maatregelen en subsidies. Dat is een zwart-wit uitspraak die niet bevestigd wordt door de feiten. De efficiëntie en de effectiviteit van de maatregel moeten de doorslag geven bij de beoordeling van de slagkracht van een maatregel. Deze spreker verwijst ook naar de voorstellen van decreet inzake monumentenzorg waarvoor in de Commissie Financiën en Begroting geen meerderheid werd gevonden. Het argument was toen dat hierover eerst een globale visie moest worden ontwikkeld. Het is dus normaal dat wat dit voorstel van de heer Leonard Quintelier en konsoorten betreft de minister dezelfde houding aanneemt.

De heer Leonard Quintelier stelt met genoeg vast dat de minister er zich toe engageert om over de fiscale stimuli inzake bosbeheer een vergelijkende studie te maken. De heer Leonard Quintelier heeft er ook geen moeite mee dat dit wordt bekeken in samenhang met andere beleidsdomeinen als bijvoorbeeld monumentenzorg. Wat de controleerbaarheid betreft, meent deze spreker dat ten onrechte wordt aangevoerd dat deze onuitvoerbaar zou zijn. Eens dat het beheersplan is goedgekeurd zijn de gemeentelijke administratie en de administratie voor Bos en Groen op de hoogte.

Het beleid en het beheer inzake bossen is transparant. Of de fiscale maatregel die hier voorligt dat evenzeer is daar durft de spreker – wegens zijn

relatieve onbekendheid met fiscaliteit – zich niet over uitspreken.

De minister is het eens met de stelling van de heer Jos Geysels dat de keuze tussen betoelaging en fiscale prikkel geen of-of- relatie hoeft te zijn maar ook een en-en-relatie kan zijn. Die stellingname van daarnet was te zwart-wit. Het voordeel van subsidies is dat ze beter reglementeerbaar zijn voor de sectoren als natuurbehoud en monumentenzorg. Volgens de minister is het bosbeleid beter gebaat met overheidsbeheer. Zeker voor wat betreft bossen waar aan duurzaam bosbeheer wordt gedaan en die opengesteld worden voor het publiek. Particulieren zullen immers steeds minder bereid worden gevonden om aan duurzaam beheer te gaan doen. Bovendien zullen door vererving deze bossen steeds meer in kleinere kavels worden versnipperd. Dit laatste kan toch niet de bedoeling zijn van het Vlaamse bosbeleid. Wanneer het GIS-Vlaanderen binnen een viertal jaar klaar zal zijn met de grote referentiebasiskaart (GRB) , zal het misschien wel mogelijk zijn voor de Vlaamse fiscale administratie om de controle door te voeren. De minister concludeert uit het voorgaande dat tijdens de volgende legislatuur het dossier opnieuw moet worden bekeken en er een keuze zal moeten worden gemaakt.

De heer André Denys is het ermee eens dat niet alle private bossen even goed worden beheerd. Maar daarom stellen dat deze bossen in de handen van de overheid moeten komen, vindt de spreker toch sterk overdreven. Het probleem voor de private eigenaars is dat het beheer van een bos economisch gewoon niet rendabel is. Het is dan ook noodzakelijk dat de privé-eigenaars financieel te ondersteunen. De heer André Denys pleit dan ook voor een gemengd beleid dat privé-eigenaars ondersteunt via fiscale prikkels en toelagen. De fiscale prikkel kost trouwens slechts 20 miljoen frank. Dat de overheid daarnaast verwaarloosde bossen opkoopt, daar kan de heer André Denys best mee leven.

De heer Norbert De Batselier meent dat de tijd van de ideologische debatten over welke instrumenten het beleid moeten aansturen nu toch wel al een decennium achter ons liggen. Belangrijk is welk instrument op een zo efficiënt mogelijke wijze de doelstelling haalt. Het bosdecreet van 13 juni

1990 beschrijft de verschillende doelen van het bos. De definitie die voor bos wordt gebruikt in het bosdecreet maakt het voor een privé-eigenaar al erg moeilijk om bossen in eigendom te houden. Het beheersplan, dat vanaf een bosgrootte van 5 hectare wordt opgelegd, is lang niet vanzelfsprekend voor een bosc eigenaar. De heer Norbert De Batselier kan zich indenken dat het beleid er opgericht is de bossen aan te kopen of het de bosc eigenaars makkelijker te maken om de beheersplannen uit te voeren. Het opleggen van criteria (zoals het hebben van een beheersplan) om te kunnen genieten van de vrijstelling van successierechten impliceert dat de vrijstelling enkel zal gegeven worden aan eigenaars met een bos groter of gelijk aan 5 hectare.

De heer Leonard Quintelier wijst erop dat kleine bossen van verschillende eigenaren samen kunnen gevoegd worden tot bosgroeperingen.

De heer Norbert De Batselier twijfelt eraan dat de voorliggende amendementen voor deze bosgroeperingen uitkomst biedt. De spreker looft de opstellers van het amendement omdat hij hierin een poging ziet om het concept van de beheersplannen bij de bosc eigenaren ingang te doen vinden. Vele private eigenaren hebben een heel andere visie op het bos dan de visie van het decreet inzake bosbeheer.

Deze spreker meent dan ook dat men ofwel het Franse model van eigendomsbezit voor bossen moet navolgen ofwel het huidige beleid moet voortzetten dat erin bestaat geleidelijk aan de private bossen in overheidshanden te brengen. Voor de heer Norbert De Batselier is de tijd nog niet rijp om via fiscale stimuli aan bosbeleid te doen. Wat niet wil zeggen dat de spreker het idee als dusdanig verwerpelijk zou vinden. De spreker vindt het voorstel niet rijp omdat de voorwaarden om de fiscale vrijstelling te bekomen niet bekend zijn. Dit wordt in het amendement overgelaten aan de Vlaamse regering. Dat is geen goed wetgevend werk. Het laat de uitvoerende macht toe hier nog jaren mee te wachten of de criteria zo op te stellen dat ze in te gaan tegen de wil van de decreetgever.

De heer Norbert De Batselier concludeert dan ook dat het voorstel verder moet worden verfijnd vooraleer het kan worden aangenomen.

Stemmingen

Het subamendement van de heren Leonard Quintelier en Bruno Tobback en het amendement van de heren de heren Leonard Quintelier, Dirk Van Mechelen, Bruno Tobback en Georges Beerden worden verworpen met 10 stemmen tegen 3 bij 2 onthoudingen.

3. Hoofdstuk XI – Successierechten worden aangenomen met 8 stemmen bij 7 onthoudingen.

IV. Hoofdstuk XIV : Inwerkingtreding

Bij dit hoofdstuk worden geen opmerkingen geformuleerd. Het hoofdstuk XIV : Inwerkingtreding wordt eenparig met 15 stemmen aangenomen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Peter VANVELTHOVEN Norbert DEBATSELIER
